

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO DOTYCZĄCE ROZLICZEŃ SIÓDMEGO, ÓSMEGO, DZIEWIĄTEGO I DZIESIĄTEGO EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU (EFR) ZA ROK BUDŻETOWY 2008

(2009/C 274/02)

I. Na mocy postanowień art. 248 Traktatu WE Trybunał zbadał:

- a) „Końcowe roczne sprawozdanie finansowe siódmego, ósmego, dziewiątego i dziesiątego Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2008” składające się ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego ⁽¹⁾ oraz ze skonsolidowanego sprawozdania z realizacji finansowej siódmego, ósmego, dziewiątego i dziesiątego EFR oraz
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi EFR w odniesieniu do tej części środków, która podlega zarządzaniu finansowemu Komisji ⁽²⁾.

Zadania kierownictwa

II. Na mocy rozporządzeń finansowych mających zastosowanie do siódmego, ósmego, dziewiątego i dziesiątego EFR, kierownictwo ⁽³⁾ odpowiada za przygotowanie i rzetelne przedstawienie końcowego rocznego sprawozdania finansowego EFR oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw:

- a) w zakres obowiązków kierownictwa w związku z końcowym rocznym sprawozdaniem finansowym EFR wchodzi opracowywanie, wdrażanie i utrzymywanie systemów kontroli wewnętrznej niezbędnych do przygotowania i rzetelnego przedstawienia sprawozdań finansowych wolnych od istotnych nieprawidłowości wynikających z nadużyć lub błędów, a także wybór i stosowanie właściwych zasad rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego EFR ⁽⁴⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych odpowiednich do okoliczności. Komisja zatwierdza końcowe roczne sprawozdanie finansowe EFR;
- b) sposób, w jaki kierownictwo wypełnia swoje obowiązki w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń, zależy od metody wdrażania EFR. W przypadku bezpośredniego zarządzania scentralizowanego zadaniami wykonawczymi zajmują się departamenty Komisji. W przypadku zarządzania zdecentralizowanego zadania te są przekazywane państwom trzecim, a w ramach pośredniego zarządzania scentralizowanego - innym organom. W przypadku wspólnego zarządzania natomiast zadania wykonawcze są rozdzielone między Komisję a organizacje międzynarodowe. Zadania wykonawcze muszą być realizowane zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, która wymaga opracowywania, wdrażania i utrzymywania skutecznych i wydajnych systemów kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowania odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom

⁽¹⁾ Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje bilans, rachunek dochodów i wydatków, rachunek przepływów pieniężnych oraz tabelę pozycji płatnych na rzecz Europejskich Funduszy Rozwoju. Sprawozdanie finansowe oraz informacje przedstawione przez EBI nie są objęte niniejszym poświadczeniem wiarygodności (zob. przypis 2).

⁽²⁾ Na mocy art. 1 i art. 103 ust. 3 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do dziewiątego EFR oraz art. 2, 3, 4 i 125 ust. 3 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do dziesiątego EFR poświadczenie wiarygodności nie obejmuje części środków dziewiątego i dziesiątego EFR, którymi zarządza EBI i za które jest on odpowiedzialny.

⁽³⁾ Na poziomie Komisji kierownictwo stanowią członkowie instytucji, delegowani i subdelegowani urzędnicy zatwierdzający, księgowy oraz kadra kierownicza jednostek ds. finansowych, audytu wewnętrznego lub kontroli. Na poziomie państw beneficjentów kierownictwo stanowią krajowi urzędnicy zatwierdzający, księgowi, instytucje płatnicze oraz kadra kierownicza instytucji wdrażających.

⁽⁴⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego EFR opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych - na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR) / Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym „skonsolidowane sprawozdanie finansowe” za rok budżetowy 2008 sporządzone jest na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego EFR, umożliwiających przystosowanie zasad rachunkowości memoriałowej do specyfiki Wspólnot, natomiast skonsolidowane sprawozdania z wykonania EFR nadal opierają się głównie na przepływach pieniężnych.

finansowym oraz, w razie konieczności, wszczęcia postępowania sądowego w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych. Bez względu na stosowaną metodę wykonania budżetu Komisja ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń EFR.

Zadania kontrolera

- III. Zadaniem Trybunału jest, na podstawie przeprowadzonej przez niego kontroli, przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie z międzynarodowymi standardami rewizji finansowej oraz kodeksem etyki IFAC i INTOSAI. Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest planować i przeprowadzać kontrolę w celu uzyskania wystarczającej pewności, że końcowe roczne sprawozdanie finansowe EFR jest wolne od istotnych nieprawidłowości, a leżące u jego podstaw transakcje są, jako całość, legalne i prawidłowe.
- IV. W kontekście opisanym w pkt III w zakresie kontroli wchodzi procedura mająca na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty oraz informacje zawarte w ostatecznym sprawozdaniu skonsolidowanym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od jego oceny ryzyka wystąpienia istotnych nieprawidłowości w ostatecznym sprawozdaniu skonsolidowanym oraz istotnych niezgodności transakcji z wymogami określonymi w przepisach prawa w zakresie EFR, bez względu na to, czy nieprawidłowości te wynikają z nadużyć, czy z błędów. Podczas dokonywania oceny ryzyka w celu opracowania procedur kontroli odpowiednich do okoliczności kontroler bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej istotny dla przygotowania i rzetelnego przedstawienia ostatecznego sprawozdania skonsolidowanego oraz systemu nadzoru i kontroli wdrażane w celu zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji. W tym kontekście kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad rachunkowości oraz zasadność dokonanych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji ostatecznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego i rocznych sprawozdań z działalności.
- V. Trybunał nie otrzymał wszystkich niezbędnych informacji i dokumentów dotyczących 10 transakcji objętych próbą, którymi zarządzały organizacje międzynarodowe. Z tego powodu Trybunał nie jest w stanie wyrazić opinii na temat prawidłowości wydatków, które wyniosły 190 mln euro, tj. 6,7 % rocznych wydatków.
- VI. Z zastrzeżeniem przedstawionym w pkt V Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli są wystarczające i właściwe, aby stanowić podstawę poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

- VII. W opinii Trybunału końcowe roczne sprawozdanie finansowe siódmego, ósmego, dziewiątego i dziesiątego EFR rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową EFR na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz wyniki transakcji i przepływów pieniężnych za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego i zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego.
- VIII. Nie wnosząc zastrzeżeń do opinii wyrażonej w pkt VII, Trybunał pragnie zwrócić uwagę na fakt, że metoda stosowana do szacowania rezerw na poniesione koszty nie jest prawidłowa w przypadku niektórych rodzajów umów oraz na decyzję Komisji mającą na celu udoskonalenie tej metody, poczynając od roku budżetowego 2009.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

- IX. W opinii Trybunału w dochodach i zobowiązaniach w ramach siódmego, ósmego, dziewiątego i dziesiątego EFR za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2008 r. nie występuje istotny poziom błęd.
- X. Nie podważając opinii wyrażonej w pkt IX, Trybunał pragnie zwrócić uwagę na dużą częstość występowania błędów niekwantyfikowalnych w zobowiązaniach w ramach wsparcia budżetowego, które jednak nie zostały ujęte w szacunkach dotyczących ogólnego poziomu błęd.
- XI. W opinii Trybunału w płatnościach dokonywanych w ramach siódmego, ósmego, dziewiątego i dziesiątego EFR za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2008 r. występuje istotny poziom błęd.

XII. Trybunał stwierdził znaczną poprawę w zakresie systemów nadzoru i kontroli w Komisji. Trybunał odnotował, że wskazane jest przedstawienie klarowniejszych informacji o tym, jak wyniki poszczególnych kontroli wpływają na uzyskiwanie pewności przez Dyrektora Generalnego oraz że potrzebna jest poprawa koncepcji i/lub wdrożenia niektórych systemów. Trybunał zwraca również uwagę, że Komisja powinna kontynuować starania w zakresie uzasadniania swoich decyzji dotyczących kwalifikowalności wsparcia budżetowego. Wymaga to wykazywania w sposób uporządkowany i sformalizowany, że państwo korzystające z pomocy posiada odpowiedni program reform.

16 i 17 września 2009 r.

Vítor Manuel DA SILVA CALDEIRA
Prezes

Europejski Trybunał Obrachunkowy

12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg
